

عنوان:

آسیب شناسی طلاق و راهکارهای پیشگیری از آن

استاد راهنما:

سکینه مرادی

مولفان:

فاطمه مرادی

زهره بشیری

پروین مرادی

مدرسه :

مدرسه علمیه الراضیه (س) اسدآباد

چکیده

طلاق به معنی رها شدن و فسخ کردن عقد نکاح بوده و پدیده ای قراردادی است که به زن و مرد امکان می دهد تحت شرایطی پیوند زناشویی خود را گسیخته و از یکدیگر جدا شوند. طلاق به معنی پایان قانونی ازدواج و جدا شدن همسران از یکدیگر است. طلاق معمولاً وقتی اتفاق می افتد که استحکام رابطه زناشویی از بین می رود و میان زن و شوهر ناسازگاری و تنش وجود دارد. بنابراین طلاق مهم ترین عامل از هم گسیختگی ساختار خانواده، یعنی بنیادی ترین بخش جامعه است و به همین علت است که متفکران و جامعه شناسان بالا رفتن آن را نشانه بارز اختلال در اصول اخلاقی و به هم خوردن آرامش خانوادگی و در مجموع هنجارهای اجتماعی می دانند. عدم پایداری به مذهب و تعهدات دینی، دنیا و دنیاخواهی، عدم توافق اخلاقی و ناسازگاری های جنسی، فقر و مشکلات مالی، دخالت اطرافیان به خصوص خانواده ها، سوءظن، اعتیاد، زیاده طلبی و فزون خواهی، تفاوت فرهنگی، ازدواج مجدد و بیکاری از مهم ترین علل درسخ حوزه فردی و خانوادگی و اجتماعی طلاق می باشد. طلاق پیامدها و عواقب سوء فراوانی دارد که از آن جمله می توان بزه کاری کودکان و نوجوانان، فحشا، اعتیاد، افت تحصیلی، کاهش به میل ازدواج در اطرافیان به خصوص بچه های طلاق، افسردگی، مشکلات شخصیتی و سایر بیماری های روانی را نام برد. و برای پیشگیری آن می توان با تقویت روحیه دینی و مذهبی در افراد و خوسازی و ازبین بردن برخی از رذایل و همچنین تشکل حکمیت در بستر خانواده به سفارش قرآن و تغییر دیدگاه زوجین به زندگی و همچنین آموزش زوجین در هر چه کمتر کردن آن تلاش کرد

کلیدواژه: طلاق، آسیب شناسی، راهکار

طلاق را از مهمترین پدیده های حیات انسانی است زیرا این پدیده دارای اضلاعی به تعداد تمامی جوانب و اضلاع جامعه انسانی را دارد. از یک طرف یک پدیده روانی است، زیرا بر تعادل روانی نه تنها دو انسان، بلکه فرزندان، بستگان، دوستان و نزدیکان آنان اثر می نهد. و از طرفی دیگر پدیده ای است اقتصادی، چه به گسست خانواده به عنوان یک واحد اقتصادی می انجامد و امحاء تعادل روانی انسانها موجبات بروز اثراتی سهمگین در حیات اقتصادی آنان را نیز فراهم می آورد.

گذشته از این، طلاق پدیده ای است موثرتر از تمامی جوانب جمعیت در یک جامعه، زیرا از طرفی بر کمیت جمعیت اثر می نهد، چون تنها واحد مشروع و اساسی تولید مثل، یعنی خانواده را از هم می پاشد و از طرف دیگر بر کیفیت اثر دارد، چون موجب می شود فرزندان محروم از نعمتهای خانواده تحویل جامعه گردند که به احتمال زیاد فاقد شرایط لازم در راه احراز مقام شهروندی یک جامعه اند. چهارم آن که طلاق پدیده ای فرهنگی است، جامعه ای که در آن، طلاق از حدی متعارف تجاوز کند، هرگز از سلامت برخوردار نخواهد بود.

طلاق از دیدگاهی یک پدیده ارتباطی است، بدینسان در جامعه ای که فاقد ارتباطات سالم، درست و طبیعی است، پیوند یا رابطه زناشویی نیز استثناء نیست. پیوندهای ازدواج به زودی برقرار می شوند، بزودی نیز قطع می شوند. پس توجه به طلاق نه تنها از دیدگاه فرد به عنوان انسان و فرزندان مهم است، بلکه از دیدگاه جامعه، فرهنگ، و اقتصاد و حتی جمعیت نیز قابل اعتناء است. طلاق آفتی اجتماعی است و هیچ جامعه ای نمی تواند نسبت به آن بی توجه بماند. هیچ جامعه ای نمی تواند ادعای سلامت کند، اگر

از خانواده هایی استوار برخوردار نباشد . هرگز هدف این نیست که قوانینی در حذف طلاق وضع شود . طلاق هست ، همانگونه که جامعه هست . هرگز نمی توان تصور کرد که تمامی ارتباطات انسانی برجای ماند و هرگز هیچ ارتباطی آسیب نبیند . اما جامعه باید در اثر اندیشه کاستن از تعداد طلاق باشد . بیان زیبای پیامبر اکرم را به یاد می آوریم : بدترین امور برای من طلاق است.

اگر جامعه ای رو به سوی افزایش طلاق رود بی هیچ شبهه در آستانه بهران قرار دارد . بدین سان به درستی می توان گفت : میزان طلاق ، نشانه دقیق سلامت یا بیماری جامعه است . پس نظر این است که به سوی خانواده های اضطراری پیش رویم . راه حل اجبارناکارآمد بهترین راه حل شناخت آثارآن و بررسی علل آن درحوزه های مختلف می باشد و بنابر علل راهکارهای متناسب و مناسب آن را ارائه نماییم.

فهرست مطالب

چکیده	2
مقدمه	3
فصل اول: آسیب های طلاق	7
الف) بعد فردی	7
1) ترس از آینده	7
2) احساس گناه	8
3) احساس تنهایی	8
4) مشکلات روحی و جسمی	8
5) مشکل دوگانگی نقش	9
6) مشکلات اقتصادی	9
7) انزوای اجتماعی و اختلال در هویت اجتماعی	10
8) کاهش فرصت های ازدواج	11
9) ارتکاب به جرم و بزهکاری	12
10) کاهش رضایت از زندگی	12
ب) بعد خانوادگی	12
1) تاثیر بر فرزندان	12
اول: ارتکاب به جرم و بزهکاری	13
دوم: مشکلات روحی و جسمی	15
سوم: مشکلات تربیتی	18
چهارم: مشکلات زندگی آتی	20
پنجم: اختلال در هویت فردی و خانوادگی	21
ششم: احساس گناه و سردرگمی	21
هفتم: ایجاد خانواده های ناتنی	22
2) تاثیر بر سایر اعضای خانواده	23

رسانه‌ها می‌توانند با استفاده از حوزه‌های فکری و کانونهای اندیشه در ارتقای سطح فرهنگی، دانش

اجتماعی و زدودن فقر اطلاعات حقوقی و غیرحقوقی خانواده‌ها، نقش مهم داشته باشند.

باید مسئولین امر (صدا و سیما) در مرحله اول با سیاستگذاری صحیح در جهت کنترل فیلمهایی که

نه تنها در قالب پیامهای ارزشی در جهت آموزش برای داشتن یک خانواده متعادل، گام بر نمی‌دارد، بلکه به

اختلافات خانوادگی نیز دامن می‌زند و در یک کلمه مروج فرهنگ غرب هستند چاره‌ای اساسی بیندیشند و

با ارائه الگوهای موفق فرهنگی و اجتماعی از زنان در عرصه‌های مختلف زندگی در گسترش فرهنگ

پاسداری از حفظ کیان خانواده بکوشند.¹

¹- دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مجله پیام زن، سال هشتم، شماره 2

باتوجه به اینکه تربیت و پرورش انسان در بستر خانواده می باشد این نهاد کوچک دارای جایگاهی مهم در این مسیر دارد، بنابراین استحکام و حفظ آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است؛ که برای حفظ آن می بایستی از آسیب ها آن را حفظ نماییم؛ و در حال حاضر بزرگترین آسیب خانواده که اصل و رکن خانواده را از هم جدا می نماید بحث طلاق می باشد.

طلاق به عنوان مهمترین خطر خانواده ها و زندگی امروز می باشد که از اول تاریخ زندگی بشر و در ادیان مختلف مطرح بوده، که در دین اسلام به عنوان راهگشا و خروج از بن بست مطرح شده و حتی مبعوض الهی مطرح شده است ولیکن در عصر حاضر و در زندگی کنونی انسان روبه افزایش می باشد.

که متأسفانه این موضوع اثر بسیار و گاه غیر قابل جبران را بر زندگی انسان و زندگی خود و اطرافیان و اجتماع می گذارد؛ افسردگی های حاد، افزایش بیماری روحی و روانی، ازدست دادن امید به زندگی در افراد مطلقه و فرزندان آنها، افزایش بزه و بزهکاری در فرزندان طلاق و در جامعه از جمله این آثار می باشد.

که می بایستی به دنبال پیشگیری از این معضل باشیم که در افراد بالابرن و حه دینی و مذهبی و آموزش احکام، خوشسازی و داشتن آرامش و از بین بردن رذایل اخلاقی می تواند به بهبود روابط همسران کمک نماید و در بستر خانواده تشکیل حکمیت خانواده توسط بزرگان فامیل؛ توجه به آینده فرزندان و از همه مهمترین تغییر دیدگاه زن و شوهر نسبت به یکدیگر می تواند کمک کننده باشد به بهبود و تقویت بنیاد خانواده و در حوزه اجتماع نیز تبیین صحیح تعدد زوجات و آموزش حقوق زوجین در نهاد های مختلف اجتماعی و مشاوره رایگان بهتر است از ساخت ندامتگاه و پرورشگاهها ی تیمارستان ها می باشد.

پس بنابراین برآذهایی از این معضل به دنبال راهکارها و پیشگیری های مناسب و متناسب با علل

این جدایی باشیم.

- ۱- ادیب، محمد حسین، جامعه شناسی ایران، نشر هشت بهشت (اصفهان)، ۱۳۷۴
- ۲- دکتر آزاد، تقی، بررسی مسائل اجتماعی، نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۷۷
- ۳- دکتر تاییر، بچه های طلاق، ترجمه توران دخت تمدن، انتشارات روشنفکران، ۱۳۶۹
- ۴- دکتر فرجاد، محمد حسین، آسیب شناسی اجتماعی و ستیزه های خانوادگی و طلاق، نشر منصوری، ۱۳۷۲
- ۵- ساروخانی، باقر، طلاق پژوهشی در شناخت واقعیت و عوامل آن، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۲
- ۶- کی نیا، مهدی، پژوهشی در عوامل اجتماعی طلاق، قم، مطبوعات دینی، ۱۳۷۳
- ۷- گواهی، زهرا، بررسی حقوق زنان در مسئله طلاق، چاپ سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳
- ۸- مجلسی، علامه محمدباقر، بحارالانوار، موسسه الوفا بیروت لبنان، ۱۴۰۴ هجری قمری
- ۹- مهریزی، مهدی، شخصیت و حقوق زن در اسلام، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۲
- ۱۰- نراقی، ملا احمد، معراج السعاده، مشهد، ارش، ۱۳۸۷
- ۱۱- سایت تبیان www.tebyan.net
- ۱۲- سایت نورمگز www.noormags.ir

